

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางเบญจวรรณ จอมอูด

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณฤดี ณ ลำปาง	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภา คุณภาพ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฐิน ศรีมงคล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป คชศิลา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและหาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกับตัวแปรอิสระต่างๆ คือ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนบุตรอายุต่ำกว่า 12 ปี ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของครอบครัว รายได้รวมของครอบครัว อาชีพนอกการเกษตร ตำแหน่งทางสังคมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร การได้รับการฝึกอบรม ความต้องการพวกพ้อง ทัศนคติที่มีต่อคณะกรรมการกลุ่มรวมทั้งศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการพัฒนากลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2,148 คน ใน 27กลุ่มทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นตัวอย่างจำนวน 14 กลุ่ม และสุ่มเลือกสมาชิกของกลุ่มแม่บ้านแต่ละกลุ่มร้อยละ 10 ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 110 ตัวอย่าง

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เช่น ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) เป็นต้น

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มี อายุเฉลี่ย 40.70 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงประถมศึกษาปีที่ 7 หรือเทียบเท่า ส่วนใหญ่ไม่มีบุตรอายุต่ำกว่า 12 ปี จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน ขนาดพื้นที่ถือครองทำการเกษตรส่วนใหญ่มีน้อยกว่า 5 ไร่ รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ย 67,482.88 บาท ต่อปี อาชีพนอกการเกษตรที่สำคัญ คือ รับจ้างทั่วไป ค่าขายหัตถกรรมระยะเวลาการเป็นสมาชิกโดยเฉลี่ย 7.09 ปีในรอบปีที่ผ่านมาได้รับการฝึกอบรมความรู้เฉลี่ยคนละ 2 ครั้ง สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความต้องการพวกพ้องอยู่ในเกณฑ์มากและมีทัศนคติที่ดีต่อคณะกรรมการกลุ่ม

สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการรับความรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในเกณฑ์ปานกลาง มีส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่มในเกณฑ์มากและมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มในเกณฑ์ปานกลางปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม เมื่อทดสอบด้วยสถิติ ไค-สแควร์ (χ^2) ได้แก่ ตำแหน่งทางสังคมของสมาชิกกลุ่ม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่ม การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มโดยรวม และเมื่อทดสอบด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มทั้ง 3 ประเด็นและโดยรวมแล้ว ได้แก่ จำนวนบุตรอายุต่ำกว่า 12 ปี การได้รับการฝึกอบรม ความต้องการพวกพ้อง และทัศนคติที่มีต่อคณะกรรมการกลุ่ม

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มที่สำคัญ เช่น ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไม่มีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มผลิต สมาชิกยังขาดความรู้ในการผลิตและการตลาด หน่วยงานของรัฐยังไม่ได้ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร ข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่มเพื่อการพัฒนาที่สำคัญ เช่น ควรมีการพัฒนาด้านอาชีพให้มากขึ้นกว่าเดิม สมาชิกควรร่วมมือทำกิจกรรมต่างๆ ให้มากขึ้นหน่วยงานของรัฐควรให้การสนับสนุนในด้านเงินทุนในการดำเนินธุรกิจ จัดฝึกอบรมให้ความรู้ จัดตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มผลิต เป็นต้น

Descriptive and inferential statistics were used for data analysis such as frequencies, percentage, arithmetic mean, standard deviation, Chi-Square test, and Pearson's Product Moment correlation.

The results of this study showed that farmer housewife groups members had an average age of 40.70 years. Most of them finished Prathom 4 to Prathom 7 or equivalent and only a few had children under 12 years old. Average family members were 4 persons with agricultural land holding under 5 rais. Average family income was 67,482.88 Baht per year while an average year of membership was 7.09 years. Non-farm occupation included hiring, trading and handicraft. They had attained training 2 times last year. Their friendship need was at high level while their attitude towards group committee was positive.

Members of farmer housewife groups had participated in group activities at a medium level which could be explained as follow : participation in getting knowledge from the extension agents at a medium level, participation in group development at high level and participation in group business operation at a medium level. Hypothesis testing with Chi-Square test showed that social position of group members was significantly related to participation in group development, group business operation, and overall group activities. When testing hypothesis with Pearson's Product Moment correlation, it was found that numbers of children under 12 years old, training experience, friendship need and attitude towards group committee were significantly related to participation of farmer housewife group members.

Important problems and obstacles of group operation were lack of revolving fund for group operation, market for group's product, lack of knowledge of production and marketing and not enough support from the government. Recommendation from group members were occupation promotion should be increasingly done, members should have participated more in group activities and government should provide financial support for group operation. Provision of training course and market for group's products should be done as well.